

Портфоліо кафедри теорії і методики технологічної освіти

Кафедра була створена 22 червня 1981 року і мала назву «Кафедра трудового навчання». Першим завідувачем кафедри був доц. Ю.В. Калязін.

Уся робота кафедри спрямована на практичну підготовку фахівців – майбутніх учителів трудового навчання та технологій. Основними дисциплінами кафедри були методика трудового та професійного навчання, практикум у навчальних майстернях, нарисна геометрія та креслення та ін. З переходом у 1984 р. на п'ятирічні плани навчання почалося викладання циклу сільськогосподарських дисциплін: «Основи сільськогосподарського виробництва», «Трактори», «Сільськогосподарські машини». У зв'язку з цим змінилась і назва кафедри – кафедра методики трудового навчання та основ виробництва.

У 1989 р. на факультеті вводиться нова спеціалізація «Обслуговуюча праця» і кафедра забезпечує викладання нового циклу дисциплін: «Технологія швейного виробництва», «Технологія приготування страв» і споріднених дисциплін. Крім того, вивчаються курси «Декоративно-прикладна творчість», «Народні промисли України».

Кафедра постійно розвивалася і основним завданням її було методичне забезпечення викладання нових дисциплін і створення матеріальної бази. На час утворення кафедри налічувалося три майстерні у цокольному приміщенні нового навчального корпусу та кабінет креслення.

У рік утворення кафедри на ній працювало 6 викладачів, з них 2 кандидати наук і 5 навчальних майстрів. З моменту створення кафедри і до виходу на заслужений відпочинок на кафедрі працювали доцент З.М. Шаповал, старші викладачі К.П. Фастовець, Л.П. Гладка, зав. майстернями Є.П. Акіменко, зав. кабінетом Ю.П. Чергінець. З першого дня заснування працював на кафедрі асистент М.О. Гладкий.

З 1 березня 1991 р. кафедра була перейменована на кафедру методики трудового навчання та основ виробництва (завідувач кафедри доц. Калязін Ю.В.).

З 1 вересня 2001 р. кафедра отримала назву трудового навчання та креслення (завідувач кафедри доц. Титаренко В.П.). З 1 листопада 2005 р. кафедра перейменована на кафедру теорії і методики трудового та професійного навчання, а з 2007 р. – теорії і методики технологічної освіти.

На кафедрі плідно працювали навчальні майстри Б.П. Роцектаєв, Є.П. Акіменко, Ю.П. Чергінець, Т.А. Балабуха, Н.І. Харламова, А.Я. Шинкаренко, А.Ю. Рехінкін, Л.В. Горностаєва, О.С. Бондаренко, О.О. Різник, В.І. Ситник.

У теперішній час кафедра теорії і методики технологічної освіти здійснює підготовку фахівців зі спеціальності: 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) за освітніми ступенями бакалавр, магістр, доктор філософії. За вказаною спеціальністю на кафедрі працює аспірантура та докторантура.

Кафедра забезпечує навчальний процес із 55 навчальних дисциплін та

здійснює методичне керівництво практиками: технологічна практика в промисловості (II курс), навчальна технологічна практика (II курс), практика фахових методик (III, IV курс), виробнича педагогічна практика (IV, V курс), науково-педагогічна практика (VI курс).

Науково-дослідна діяльність на кафедрі теорії і методики технологічної освіти здійснюється 6 штатними науково-педагогічними працівниками, серед яких 2 доктори педагогічних наук, 2 кандидати наук, 1 старший викладач та 1 асистент. Сьогодні на кафедрі працюють: доктори педагогічних наук, професори А.Ю. Цина (завідувач кафедри), В.П. Титаренко; доценти Л.О. Гриценко, О.О. Титаренко; к.п.н., старший викладач Ю.А. Срібна; асистент О.С. Дебре; майстри виробничого навчання Л.М. Дядюн, О.В. Година, О.О. Кудлай, К.С. Мусійко., Л.Л. Марюхніч, Ю.М. Тристан.

На базі факультету технологій та дизайну працює спеціалізована вчена рада К 44.053.02 із захисту кандидатських дисертацій за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика трудового навчання, яку очолює д.п.н., професор В.П. Титаренко. До її складу входять три викладачі кафедри: проф. Титаренко В.П., проф. Цина А.Ю., к.п.н., доц. Гриценко Л.О. Сьогодні в аспірантурі кафедри за спеціальністю 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) навчаються 15 аспірантів першого-четвертого років навчання.

У 2017 році відбувся захист дисертацій двох молодих вчених (штатних викладачів кафедри):

Галамбош Габрієлла Василівна – асистент кафедри теорії і методики технологічної освіти захистила кандидатську дисертацію на тему: «Методика навчання українських народних промислів майбутніх учителів трудового навчання».

Срібна Юлія Анатоліївна – асистент кафедри теорії і методики технологічної освіти захистила кандидатську дисертацію на тему: «Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до навчання основ дизайну учнів загальноосвітньої школи».

Викладачами кафедри спільно з Полтавським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників створена і успішно функціонує спеціальна дослідницька група «Проектна методика навчання як засіб формування життєвих компетентностей учнівської молоді», науковими керівниками якої є професори Титаренко В.П., Цина А.Ю.

Починаючи з 2017 року викладачі кафедри працюють над виконанням фундаментального дослідження за темою: «Теоретико-методологічні аспекти технологічної освіти учнівської та студентської молоді засобами естетичної культури та дизайну» (номер державної реєстрації 0117U003063). Керівник теми д.п.н., проф. Титаренко В.П.

Викладачами кафедри розроблено концепцію формування естетичної культури майбутніх учителів технологій, а також інноваційних особистісних технологій формування естетичної культури студентів на рівнях споглядального, творчого і виховного естетичного розвитку. Створено цілісну систему формування естетичної культури майбутніх учителів технологій, розроблений концептуальний особистісний підхід і технології

формування естетичної культури засобами естетичного сприйняття дійсності, спілкування, оцінювання, їх співставлення з власними діями, вчинками, художньо-естетичною практичною діяльністю.

Педагогічними працівниками кафедри спільно з ЗВО та науковими установами НАПН України здійснюється наукова та науково-технічна діяльність згідно угод про співпрацю з:

а) м. Полтава, Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН;

б) м. Київ, Інститути педагогіки та професійно-технічної освіти НАПН України. Спільні проекти, що виконуються з:

а) Уманським державним педагогічним університетом імені П.Г. Тичини;

б) Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова;

в) Центральнотериторіальним державним педагогічним університетом імені Володимира Винниченка;

г) Криворізьким державним педагогічним університетом.

За останні три роки викладачами опубліковано такі монографії:

Титаренко О.О. Основи тваринництва / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – Полтава: ПП «Астроя», 2020. – 230 с.

Срібна Ю. А. Підготовка майбутніх учителів трудового навчання основам дизайну: монографія. Полтава: Видавництво «Сімон», 2019. 179 с.

Полтавська школа етнодизайну: кол. монографія / кол. авторів: Степаненко М. І., Антонович Є. А., Бутенко В. Г., Тименко В. П., Цина А. Ю. та ін. ; за заг. ред. Титаренко В. П. Полтава : Вид-во «Астроя», 2020. 211 с.

Трудове навчання та креслення у контексті сучасних інновацій : теоретико-методичні аспекти : кол. моногр. / Н.В. Вовк, І.С. Голяд, Л.О. Гриценко, А.Ю. Цина та ін. – Рівне : Видавець О. Зень, 2018. 408 с.

Актуальні питання графічної підготовки в закладах загальної середньої освіти: теорія, методологія, практика: [монографія] / Д. Е. Кільдеров, А. М. Гедзик, Л. О. Гриценко // за заг. ред. Д. Е. Кільдерова. – К.: ФОП Маслаков, 2018. 300 с.

Перелік підручників і навчальних посібників, опублікованих викладачами за останні 3 роки:

Титаренко В.П. Методика вивчення декоративно-прикладної творчості: навчальний посібник. – Полтава: ПП «Астроя», 2020. – 252 с.

За останні три роки викладачами кафедри підготовлено ряд статей у наукометричних виданнях (WS, Index Copernicus):

Цина А.Ю. Обґрунтування типів педагогічної взаємодії викладача і студентів у процесі професійної підготовки / А. Ю. Цина // Молодий вчений. - № 5.3 (57.3) травень 2018. – С. 57-61.

Цина А.Ю. Методика поетапної компетентнісно орієнтованої професійної підготовки майбутнього вчителя технологій / А. Ю. Цина // Проблеми підготовки сучасного вчителя : зб. наук. праць УДПУ імені Павла Тичини. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – Вип. 17. - С. 120-126.

Титаренко В.П. Декоративно-прикладна творчість: традиції і сучасність / Т.В. Титаренко // Молодий вчений. - № 5.3 (57.3) травень 2018. – С. 70-75.

Титаренко О.О. Виховання студентської молоді засобами ландшафтного

дизайну / О.О. Титаренко // Молодий вчений. - № 5.3 (57.3) травень 2018. – С. 62-66.

Галамбош Г.В. Обґрунтування змісту навчальної дисципліни «Народні промисли України» / Г.В. Галамбош // Молодий вчений. - № 5.3 (57.3) травень 2018. – С. 5-9.

Срібна Ю.А. Обґрунтування ефективності підготовки майбутніх учителів трудового навчання до навчання учнів основ дизайну / Ю.А. Срібна // Молодий вчений. - № 5.3 (57.3) травень 2018. – С. 52-57.

Гриценко Л.О. Взаємозв'язок художньо-графічної професійно-педагогічної компетентності у підготовці фахівців технологій та дизайну / Л.О. Гриценко, Л.М. Страшко // Витоки: Зб. Наук. праць. Полтавського нац. пед. ун-ту імені В.Г. Короленка. – Вип. 24. – 2019. – С. 66-70.

Гриценко Л., Крицька І., Цина А. Зміст, структура та концептуальні засади формування громадянської відповідальності учнів у трудовому навчанні. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянськ : БДПУ. 2020. Вип.1. С. 146-155.

Бобровська Ірина, Гриценко Лариса. Методичні аспекти викладання креслення в професійно-технічному навчальному закладі. *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта: науковий журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка*. Полтава, 2019. Вип. № 6. С. 106-111.

Взаємозв'язок художньо-графічної професійно-педагогічної компетентності у підготовці фахівців технологій та дизайну / Л.О. Гриценко, Л.М. Страшко // Витоки: Зб. Наук. праць. Полтавського нац. пед. ун-ту імені В.Г. Короленка. – Вип. 24. – 2019. – С. 66-70.

Титаренко Ольга. Інтеграція педагогічного і культурологічного знання» (наукова школа проф. Кравченко Л.М.). *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта: науковий журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка*. Полтава, 2019. Вип. № 6. С. 138-140.

Sribna Yulia A., Yalanska Svitlana P., Mamon Oleksandr V. The pedagogical and psychological value of artistic practices in post-secondary education classrooms. *Revista ESPACIOS: Vol.41(23), Art. 2. – Venezuela: Sociacion de Profesionales y Tecnicos del CONICIT, 2020. P. 12-19.*

Tsina V., Tsina A., Blyzniuk M., Sribna J., Khomenko L., Titarenko V., Titarenko V. (2020). Pedagogical technologies of development of spiritual maturity of future teachers. *Revista Dilemas Contemporáneos: Educación, Política y Valores*. Año: VII. Número: 2. Artículo no.: 73. Período: 1ro de enero al 30 de abril del 2020. 27 p.

Науково-педагогічними працівниками кафедри здійснюються конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки. За останні 3 роки отримано ряд охоронних документи на авторські твори, у тому числі:

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №78479 «Вишита жіноча сорочка «Весна», автор Титаренко В.П.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір образотворчого мистецтва №79838 «Декоративне панно «Богиня Берегиня», автор Гриценко Л.О., Гиря І.О.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №78476 «Вишита сукня на ляльку «Рожева мрія», автор Галамбош Г.В.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №78477 «Сукня «Чарівність»», автор Срібна Ю.А.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №78478 «Автентична полтавська лялька», автор Охріменко Л.С.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва № 89058 «Нагрудна прикраса з бісеру «Україна», автор Титаренко В.П.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №89056 «В'язана дитяча сукня з капелюшком «Сонячна ромашка», автор Титаренко О.О.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №89059 «Рушник «Дерево життя», автор Срібна Ю.А.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на службовий твір №94381 «Освітня сертифікатна програма «Вишивкарство», автори Титаренко В.П., Срібна Ю.А.;

- Свідоцтво про реєстрацію авторського права на службовий твір №94380 «Освітня сертифікатна програма «Писанкарство», автори Цина А.Ю., Гриценко Л.О.

Викладачі кафедри здійснюють наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями, з якими укладено договори про стажування та співучасть у наукових заходах:

- Towarzystwa Pedagogiki Filozoficznej im. Bronislava F. Trentowskiego (договір №9/01-65/69 від 29.10.2018);

- Academia Humanistyczna-Ekonomiczna (2018р.).

У 2019 році викладачі кафедри проф. Цина А.Ю. та Титаренко О.О. пройшли закордонне стажування та отримали сертифікати «Internationalization of the educational process» which was organized by Education Foundation IIASC in cooperation with European Socio-Technical University in Radom (22th of April to 23th of June 2019, Poland).

У 2020 році викладачі кафедри О. Дебре, В. Титаренко, Л. Гриценко, Ю. Срібна пройшли міжнародне стажування «Міжнародні проекти: написання, аплікування, управління та звітність (180 год., 6 кредитів ECTS), організованому Університетом Суспільних наук (UNS) у м. Лодзь у співпраці з Фундацією Central European Academy and Certifications (CEASC) (березень-серпень 2020 р.).

На кафедрі теорії і методики технологічної освіти в рамках студентського наукового товариства працюють 6 студентських наукових груп за проблемами:

1. Особистісно-орієнтована спрямованість навчання професійно орієнтованих дисциплін, науковий керівник проф. Цина А.Ю.

2. Естетичне виховання студентів засобами народних промислів,

науковий керівник проф. Титаренко В.П.

3. Педагогічні основи процесу формування понять учнів в опануванні графічною грамотою, науковий керівник доц. Гриценко Л.О.

4. Перспективи екологічної конверсії аграрного виробництва, науковий керівник доц. Титаренко О.О.

5. Підготовка майбутніх учителів технологій до навчання основ дизайну учнів загальноосвітньої школи», науковий керівник ст. викл. Срібна Ю.А.

6. Методика навчання майбутніх учителів технологій проектної діяльності», науковий керівник асист. Дебре О.С.

На базі аудиторії № 208 кафедрою у 2019 році створено Коучинг-центр, метою якого є об'єднання та координація наукової та освітньої діяльності з питань планування, інформаційного та методичного забезпечення, організації та реалізації системи підготовки освічених, творчих, креативних майбутніх фахівців галузі освіти, дизайну, культурології, здатних до творчої, відповідальної та лідерської діяльності; спрямованість на переконання студентства у можливості досягнення високих результатів успіху шляхом перетворення набутих знань у майстерність; підведення майбутніх фахівців до віднаходження сил та натхнення особистості, осмислення сенсу професійного навчання, важливості індивідуального розвитку особистої компетентності; усвідомлення необхідності постійного самоаналізу, самомотивації та саморозвитку; виявлення впевненості та довіри до себе як до лідера; формування прагнення експериментувати з новими ідеями, звільняючись від страхів помилок.

22 серпня 2018 року викладачами кафедри проведено Міжнародну науково-практичну конференцію, яка присвячена 20-ій річниці Проекту відродження Сорочинського ярмарку «Сорочинський ярмарок – історична пам'ятка ярмаркування в Україні».

9 жовтня 2018 р. відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з нагоди 40-річчя факультету технологій та дизайну «Актуальні проблеми технологічної, професійної освіти, культурології та дизайну»

25-27 листопада 2019 року кафедрою було організовано проведення V Міжнародного конгресу «Європейський вектор розвитку українського етнодизайну», який употужнив навчально-методичний та організаторський рівні викладачів факультету технологій та дизайну вишу.

24-25 вересня 2020 року кафедрою проведена Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих учених «Теоретико-методичні аспекти технологічної освіти учнівської та студентської молоді засобами естетичної культури та дизайну».

За 2018-2020 роки 136 студентів мали одноосібні наукові публікації. Основні положення наукових досліджень студентами висвітлювались у виступах на науково-практичних конференціях названих вище.

Під керівництвом викладачів кафедри студенти беруть участь в олімпіадах, є переможцями II турів Всеукраїнських та міжнародних олімпіад. Студентка факультету Анжела Рутковська у 2018 р. стала переможницею (нагороджений дипломом I ступеня) II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Трудове навчання та технології» в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Переможницею

цієї ж олімпіади у 2019 році стала на Оксана Рись (нагороджена дипломом I ступеня).

Студентка факультету Суярко Людмила стала у 2018р. переможцем (нагороджена дипломом I ступеня) Всеукраїнського конкурсу наукових робіт в галузі знань «Технологічна освіта». У 2019 році переможницею стала Мелешко Оксана (нагороджена дипломом I ступеня). У 2020 році перемогу в цьому конкурсі здобула Ірина Шах (нагороджена дипломом I ступеня).

Щорічно викладачі кафедри беруть участь у III обласному етапі Всеукраїнської олімпіади з трудового навчання (технологій) серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Організаторами олімпіади є Полтавський обласний інститут післядипломної освіти та факультет технологій та дизайну ПНПУ імені В.Г. Короленка (проф. Титаренко В. П. – голова журі). В олімпіаді беруть участь школярі 9, 10 та 11 класів з усіх районів області. Колектив членів журі формувався з професіоналів. До його складу входили викладачі (проф. Цина А.Ю., доц. Гриценко Л.О., доц. Титаренко О.О., ст. викл. Срібна Ю.А.) і кращі учителі області та міста.

Серед пріоритетних завдань, які стоять сьогодні перед кафедрою теорії і методики технологічної освіти можна назвати здійснення профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді області з метою її орієнтації на професію вчителя трудового навчання та технологій, виявлення та сприяння розвитку нахилів та здібностей обдарованих учнів і студентів, пропаганда серед молоді національних культурних традицій, розвиток наукового співробітництва із освітніми закладами України та зарубіжжя, неперервне підвищення рівня кваліфікації викладацького складу кафедри. Провести VI Міжнародний конгрес «Етнодизайн у контексті відродження української національної ідентичності та європейської інтеграції» 22-23 жовтня 2021 року.